

Серія: «Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства». Харків: НТУ «ХПІ». 2013. № 49 (1022). С. 61–67.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. станом на 01.04.2018 р. № 242. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.

5. Шрайбер С. Бухгалтерський облік важливих нематеріальних активів у різних галузях економіки: порівняння Комерційного кодексу Німеччини та загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку США. URL: <file:///C:/Documents%20and%20Settings/1/Мои%20документы/23-45-1-SM.PDF>.

УДК 336.43

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

А. С. Шатківська, Д. В. Біленко

Анотація. Статтю присвячено аналізу та дослідженню рівня інвестиційної діяльності в Україні. Дається характеристика головних ознак інвестицій країни. Виявлені основні джерела впливу на економіку інвестицій. Розкриваються важливі проблеми, що істотно зупиняють розвиток інвестиційної діяльності України.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, економічний процес, прямі іноземні інвестиції.

Вступ. У сучасних умовах інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, зростання технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності як на мікро-, та і на макрорівнях. Активізація інвестиційного процесу є одним із надійніших механізмів соціально-економічних перетворень.

Крім того інвестиції дають змогу впроваджувати науково-технічні досягнення у виробництво і на цій основі забезпечувати зростання ВВП, продуктивності праці, реальних доходів на душу населення, а також вирішувати багато соціальних проблем.

Питанню інвестиційної діяльності в Україні присвятили свою увагу такі вчені як І. С. Івахненко, Л. В. Лешанич, І. В. Ангелко, Н. О. Коваль, Є. Ю. Мордань, та ін.

Метою дослідження даної роботи є аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності в Україні, а також висвітлення основних проблем та необхідності активізації інвестицій на основі вивчення теоретичних та практичних аспектів.

Основний розділ. Розвиток суб'єктів господарювання та економіки країни загалом неможливий без реалізації інвестиційних проектів. Саме інвестиційна діяльність виступає головним чинником зростання економіки, даючи змогу акумулювати тимчасово вільні фінансові ресурси та спрямувати їх на реалізацію різноманітних проектів з метою отримання майбутньої економічної вигоди [1].

В центрі розвитку економічних процесів та економіки завжди знаходилися інвестиції та інвестиційна діяльність. Це пояснюється тим, що інвестиції є джерелом розвитку країни, а інвестиційна діяльність впливає на ефективність функціонування господарської діяльності, на економічні і соціальні перетворення [2].

В економічній теорії поняття «інвестиції» застосовується досить часто. З точки зору фінансової науки, інвестиції – це всі види активів, що вкладаються в господарську діяльність з метою отримання прибутку. У макроекономіці під інвестиціями розуміється частка ВВП, яка не споживається в поточному періоді й забезпечує приріст капіталу в економіці. В мікроекономіці, інвестиції – це процес створення нового капіталу, тобто засобів виробництва [3].

Загалом, можна сказати, що інвестиції – це те, що «відкладають» на завтрашній день, для того щоб мати можливість більше споживати в майбутньому. Одна частина інвестицій – це споживчі блага, які не застосовуються в поточному періоді, а відкладаються в запас (інвестиції на збільшення запасів). Інша частина – це ресурси, які направляються на розширення виробництва (вклади в споруди, машини та будівлі) [4].

Інвестиції відіграють важливу роль в умовах структурної перебудови економіки країни. За активної інвестиційної діяльності має місце економічне піднесення. Розміри і

структура інвестицій, темпи їх здійснення є визначальним в процесах технологічного оновлення, що забезпечує технологічну безпеку держави і стратегічний успіх розвитку економіки в цілому. За рахунок цього створюються нові потужності й робочі місця.

Найбільшим недоліком інвестиційної діяльності в Україні є надзвичайно високий рівень корупції. Вважається, що коли рівень ВВП на душу населення нижче 8 тис. дол., то така держава не може бути не корумпованою. В Україні ж за всіма підрахунками (враховуючи всі соціальні пільги і виплати), цей показник складає не більше 5 тис. дол. [6].

Для подальшого швидкого та ефективного економічного розвитку нашої країни не вистачає державних коштів та коштів підприємців. Необхідним є залучення іноземних інвестицій, які мають певні переваги перед вітчизняними інвестиціями та державним фінансуванням (рис. 1):

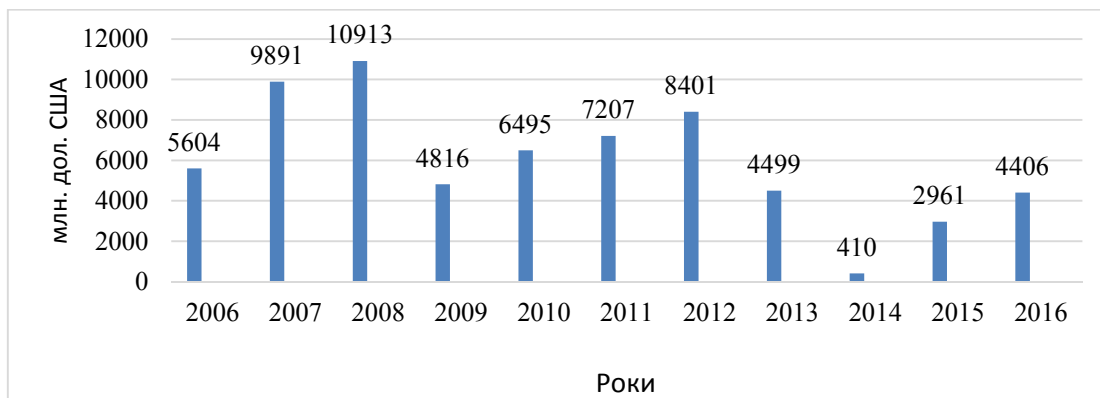

Рис. 1 Прямі іноземні інвестиції, що надійшли в Україну за 2006–2016 рр.

Отже, найбільше надходження іноземних інвестицій в Україну було у 2008 році – 10 913 млн. дол. США, це свідчить про те, що економічний розвиток країни був стабільний і на високому рівні. У 2014 році ПІІ надійшло досить мало – 410 млн. дол. США, зменшення відбулось у зв'язку з політичною ситуацією, яка склалась у державі, падінням економіки, інфляцією, низьким рівнем конкурентоспроможності та девальвацією гривні.

Надходження прямих іноземних інвестицій в Україну здійснили інвестори з 77 країн світу [7]. У 2016 році в економіку України надійшло 4 405,3 млн. дол. США з різних країн світу (рис.2):

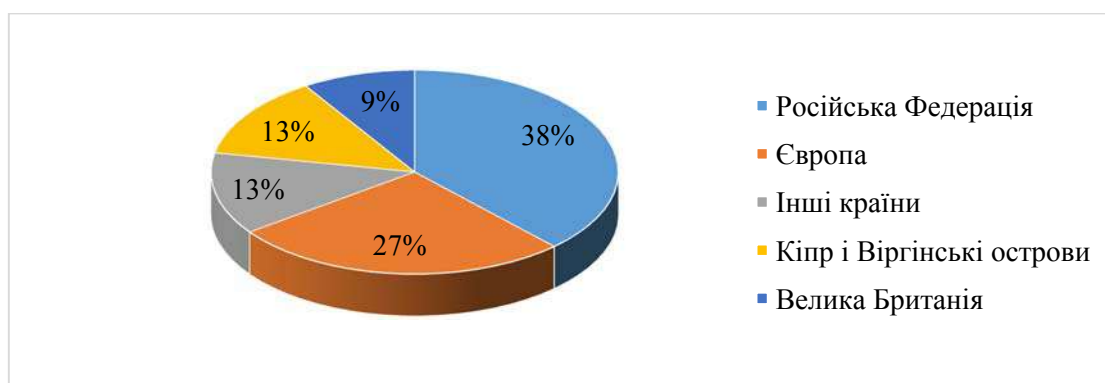

Рис. 2 Прямі інвестиції з країн світу в економіку України за 2016 рік

На сьогодні найбільші обсяги надходжень прямих інвестицій спрямовані в промисловість та металургію. У 2016 році на них припадає відповідно 29,4 % і 39,7 % іноземних інвестицій. На (рис. 3) представлено сфери економіки України в які здійснюється залучення прямих іноземних інвестицій та терміни їх окупності [7], а також надано розподіл цих інвестицій за країнами-інвесторами. Необхідно відмітити, що оскільки достовірної

інформації щодо частки інвестицій кожної країни в галузь України немає, то розподіл інвестицій було здійснено пропорційно частки країни в економіку в 2016 році.

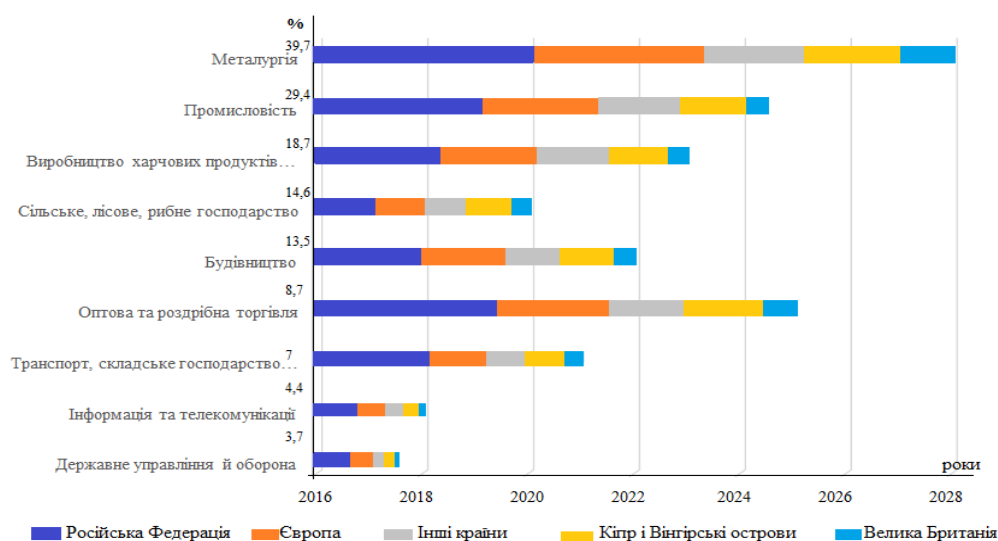

Рис. 3 Термін окупності ІІІ, що надійшли з різних країн світу в галузі економіки України за 2016 р.

Таким чином, найбільший термін окупності ІІІ належить металургійній галузі, промисловості, оптовій та роздрібній торгівлі, на них припадає відповідно 12, 8,5 і 7 років. Найменший термін окупності має державне управління й оборона а також обов'язкове соціальне страхування – 1,5 року, інформація та телекомунікації – 2 роки. Велика частка залучених інвестицій надійшла з Російської Федерації (38 %), Європи (27 %), інших країн (13 %), Кіпру і Віргінських островів (13 %) і з Великої Британії (9 %).

Методи аналізу інвестицій поділяються на:

- технічний аналіз – аналіз зміни ринкових цін за графіками і прогнозування можливих цін на основі минулих даних;
- фундаментальний – застосовується для дослідження фінансово-економічного стану окремих галузей і підприємств;
- аналіз хвиль Еліотта – хвильова теорія Еліотта має на увазі зміни моделі поведінки ринку, які знову повторюються в аналогічних ситуаціях;
- фрактальний аналіз ринку – застосовується, коли об'єкт має кілька варіантів розвитку і стан системи визначається положенням, в якому вона знаходиться в даний час.

Чіткого визначення поняття «фрактальний аналіз ринку» в сучасній економічній літературі немає, адже всі науковці, що досліджували дану тематику, розглядають тлумачення даного терміну з різних сторін (галузей наук). Творцем фрактальної геометрії є Б. Мандельброт, який узагальнив роботи вчених, які вивчають складні, багатоструктурні об'єкти з геометрії Евкліда. Він створив свій підхід для аналізу складних явищ за допомогою фрактальної геометрії, при цьому під фракталом слід вважати структуру, що складається з елементів, в якомусь сенсі подібних цілому [5].

Однією з гіпотез фрактального ринку є те, що частотний розподіл прибутку виглядає однаково на різних інвестиційних горизонтах. Ринковий горизонт стає короткостроковим, коли довгострокова перспектива стає дуже невизначеною – тобто, коли відбувається деяка подія (часто політична), яка робить довгострокову інформацію ненадійною. Стабільний ринок – це той ринок, на якому багато інвесторів з різними інвестиційними горизонтами торгують одночасно. Ринок стійкий, тому що різні горизонти оцінюють інформаційний потік по-різному і можуть забезпечити ліквідність

На сьогоднішній день ринок інвестицій в Україні можна визначити як довгостроковий (рис. 3), але вихід хоч однієї країни в якості інвестора зробить його короткостроковим. Інвестиційна діяльність будь-якої країни визначається стабільністю її

економічної та політичної ситуації, тому цілком зрозумілим є той факт, що Україну визнано однією з найризикованіших країн Східної Європи щодо вкладення інвестицій.

Висновок. Таким чином, інвестиції відіграють центральну роль в економічному процесі. Це пояснюється тим, що без інвестиційної діяльності неможливо здійснити вагомі зрушення в економіці, підвищити соціально-економічний розвиток країни. Обсяг залучення інвестицій є однією з основних характеристик економічної діяльності як окремих господарюючих суб'єктів, так і держави в цілому, з урахуванням того, що інвестиційний клімат визначається перш за все соціальною, правовою, організаційною, політичною та економічною ситуацією в країні. З урахуванням відсутньої чіткої стратегії в країні щодо залучення довгострокових інвестицій можна зробити висновок, що саме держава в особі законодавчої та виконавчої гілки влади є основним гальмом у активізації інвестиційної діяльності.

Анотація. Стаття посвячена аналізу и исследованию уровня инвестиционной деятельности в Украине. Дается характеристика основных признаков инвестиций страны. Выявлены основные источники влияния на экономику инвестиций. Раскрываются важные проблемы, которые существенно останавливают развитие инвестиционной деятельности Украины.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, экономический процесс, прямые иностранные инвестиции.

Abstract. The article is devoted to the analysis and research of the level of investment activity in Ukraine. The characteristics of the main features of the country's investment are given. The main sources of influence on the economy of investments are revealed. The important issues that seriously stop the development of investment activity of Ukraine are revealed.

Key words: investment, investment activity, economic process, direct foreign investments.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мордань Є. Ю., Загорко К. С. Сучасний стан інвестиційної діяльності в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. С. 63–67
2. Івахненко І. С. Інвестиційна діяльність в Україні : сучасний стан та можливість її активізації. *Теорія інвестицій*. 2009. С. 7–9.
3. Лешанич Л. В., Гунда С. В. Розвиток інвестиційної діяльності в Україні та шляхи подолання інвестиційної кризи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. С. 43–45
4. Ангелко І. В. Основні джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства в умовах його розвитку. *Економічні науки*. 2015. № 2 (17). С. 893–897.
5. Алмазов А. Фрактальная теория рынка Forex. – СПб: Admiral Markets, 2009. – 296 с.
6. Коваль Н. О., Терпень Л. В. Проблеми та шляхи покращення інвестиційної діяльності в економіці України. *Економічний аналіз*. 2013. № 13. С. 56–63.
7. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>

УДК 338.242.2

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

А. О. Щербіна, Є. Є. Іонін

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність оцінки інвестиційної привабливості та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання. Запропоновано методику проведення такого аналізу на основі показників річної фінансової звітності зовнішніми користувачами за допомогою горизонтального аналізу та розрахунку відносних показників фінансового стану. Методику перевірено на прикладі показників консолідованої фінансової звітності міжнародної холдингової компанії «Метінвест» за 2016–2017 рр.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість, аналіз фінансової звітності, горизонтальний аналіз, оцінка фінансового стану.

Вступ. У сучасних умовах господарювання аналіз інвестиційної привабливості та інвестиційної діяльності підприємства грає ключову роль у процесі прийняття